

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. De miraculis, quæ Christus fecit circa irracionales creaturas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

caro factum est. Vel etiam ad significandum, quod ipse fecerat qui ex limo terrae hominem formauerat, ut Chryl. dicit: est autem circa miracula Christi considerandum, quod communiter perfectissima opera faciebat, unde super illud Ioan. 2. Omnis homo primum bonum unum ponit, dicit Chryl. Talia sunt Christi miracula, ut multo his, quae per naturam sunt, speciosiora & utiliora fiant, & similiter in instanti infirmis perfectam sanitatem conferebat: unde super illud Mar. 8. Et surrexit, & ministrabat illis, dicit Hieron. Sanitas quae confertur a Domino, tota simul redit. Specialiter autem in illo caeco contrarium fuit propter infidelitatem ipsius, ut Chryl. dicit. Vel sicut Beda dicit, quem uno uerbo totum simul curare poterat, paulatim curat, ut magnitudinem humanae caecitatis ostendat, quia uix, & quasi per gradum ad lucem redeat, & gratiam suam nobis indicet, per quam singula perfectionis incrementa adiunat.

AD TERTIUM Dicendum, quod sicut supra dictum est, Christus miracula faciebat uirtute diuinae Dei autem perfecta sunt opera, ut dicitur Deut. 32. Non est autem aliquid perfectum, si finem non consequatur. finis autem exterioris curationis per Christum facta, est curatio animae, & ideo non conueniebat Christo, ut alicuius corpus curaret, nisi eius curaret animam: unde super illud Ioan. 7. Totum hominem sanum feci in sabatho, dicit Aug. quod curatus est, ut sanus esset in corpore, & creditur, ut sanus esset in anima. Specialiter autem paralytico dicitur. Dimittuntur tibi peccata, quia ut Hieron. dicit super Mat. datur ex hoc nobis intelligentia propter peccata plerisque euenire corporum debilitates, & ideo forsitan prius dimittuntur peccata, ut carnis debilitatis ablatis, sanitas restitatur: unde & Ioan. 5. dicitur, iam noli amplius peccare, ne deteritis tibi aliquid contingat. ubi dicit Christus. Discimus quod ex peccatis nata erat ei aegritudo. Quamuis autem, ut Christo, dicit super Mat. quanto anima est potior corpore, tanto peccatum dimittit maius sit, quam corpus sanare, quia tamen illud non est manifestum, facit minus quod est manifestius, ut demonstraret maius & non manifestum.

AD QUARTUM dicendum, quod super illud Matth. 9. Videte ne quis sciatur, dicit Chryl. Non est hoc contrarium quod hic dicitur ei, quod alteri dicit: unde & annuntia gloriam Dei: erudit enim nos prohibere eos qui uolunt nos propter nos laudare, si autem ad gloriam Dei referunt, non debemus prohibere, sed magis iniungere, ut hoc fiat.

Super quaest. quadragesima quarta articulum quartum.
ARTICVLVS IIII.
Verum conuenienter Christus fecerit miracula circa creaturas irracionales.

Titulus clarus est. In corpore una conclusio: conuenienter Christus fecit miracula in creaturis irrationalibus. Probatur miracula Christi fuerunt ad monstrandam illius deitatem pro salute hominum, sed ad deitatis uirtutem, sicut est subiectio omnium. ergo conueniens fuit, ut in omnibus generibus creaturarum Christus miracula faceret, ergo in irrationalibus. Oia clara sunt.

ficulnea, quod in ea Christus fructum non inuenit, quando non erat tempus fructuum, ergo uidetur quod inconuenienter eam siccauerit.

¶ 3. Praet. Aqua & aer sunt in medio caeli & terra: sed Christus aliqua miracula fecit in caelo (sicut supra dictum est) similiter etiam in terra, quando in eius passione terra mota est. ergo uidetur quod etiam in aere & aqua aliqua miracula facere debuerit, ut mare diuideretur, sicut fecit Moyses, uel etiam flumen, sicut fecerunt Iosue & Helias, & ut fierent in aere tonitrua, sicut factum est in monte Sinai, quando lex dabatur, & sicut Helias fecit 3. Reg. 13.

¶ 4. Praet. Opera miraculosa pertinent ad opus gubernationis mundi per diuinam prouidentiam. hoc autem opus praesupponit creationem. inconueniens ergo uidetur quod Christus in suis miraculis usus est creatione, quando scilicet multiplicauit panes. non ergo conuenienter uidetur fuisse eius miracula circa irracionales creaturas.

SED CONTRA est, quod Christus est Dei sapientia, de qua dicitur Sapient. 8. quod disponit omnia sua uiter.

RESPON. Dicendum, quod (sicut supra dictum est) miracula Christi ad hoc ordinabantur, quod uirtus diuinitatis cognosceretur in ipso ad hominum salutem. Pertinet autem ad uirtutem diuinitatis, ut omnis creatura sit ei subiecta, & ideo in omnibus creaturarum generibus miracula eum facere oportuit, & non solum in hominibus, et sed in irracionabilibus creaturis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod animalia bruta propinque se habent secundum genus ad hominem, unde & in eodem die cum homine facta sunt. Et quia circa corpora humana multa miracula fecerat, non oportebat quod circa corpora brutorum animalium aliqua miracula faceret, praesertim quia quantum ad naturam sensibilem & corporalem, eadem ratio est de hominibus & de aliis animalibus, praecipue testibus, pisces autem cum uiuant in aqua, magis a natura hominum differunt, unde & alio die sunt facti, in quibus miraculum Christus fecit in copiosa piscium captura, ut legitur Luc. 5. & Io. ult. & etiam in pisce, quem Petrus cepit, & in eo inuenit staterem. Quod autem porci in mare praecipitati sunt, non fuit operatio diuini miraculi, sed operatio daemonum ex permissione diuina.

AD SECUNDUM dicendum, quod sicut Christus dicit super Mat. cum in plantis uel brutis aliquid tale Dominus operatur, non queras qualiter iuste siccata est ficus, si tempus non erat: hoc enim quærere est ultimae demeritiae, quia: in talibus non inuenitur culpa & peccata: sed miraculum inspicere. & admirare miraculi factorem, nec facit creator iniuriam possidenti, si creatura sua suo arbitrio utatur ad aliorum salutem: sed magis (ut Hilar. dicit super Mat.) in hoc bonitatis diuinae argumentum reperimus, nam ubi afferre uoluit procuratam per se salutis exemplum, uirtutis suae potestatem in humanis corporibus exercuit: ubi uero in cõtumaces formam seueritatis constituere, futuri speciem damnatio arboris indicauit, & praecipue (ut Chryl. dicit) in ficulnea, quae est humidissima, ut miraculum maius appareat.

AD TERTIUM dicendum quod Christus est in aqua & in aere fecit miracula, quae sibi conueniebant, quando. sicut legitur Mat. 8. imperauit uentis & mari, & facta est tranquillitas magna. Non autem conueniebat ei, qui omnia in statu pacis, & tranquillitatis reuocare uenerat, ut uel turbationem aeris, uel diuisionem aquarum faceret, unde Apostolus dicit Heb. 12. Non accessistis ad

Ar. 1. & 2. huius q.

Ar. praet.

Hom. 48. in Mat. dicitur de Hist. ficulnea. to. 3.

2. 21. Mat. parum anse. med.

Loco iam dicto in prim. huius solutionis.

tractabilem & accessibilem ignem, & turbinem & caliginem & procellam.

Circa passionem tamen diuifum est uelum, ad ostendendum referentiam miltiorum legis. Aperta sunt monumenta, ad ostendendum quod per eius mortem, mortuis uia daretur. Terra mota est & petra scissa sunt, ad ostendendum quod lapidea hominum corda per eius passionem emolliuerent, & quod totus mundus uirtute passionis eius erat in melius commutandus.

AD QVARTVM Dicendum, quod multiplicatio panum est facta per modum creationis, sed per d additionem extranea materia in panes conuersa, unde Augustinus super Ioann. dicit: * unde multiplicat de paucis granis fegetes, inde in manibus suis multiplicauit quinque panes.

Manifestum est autem, quod per conuersionem granam multiplicatur in fegetes.

QVAESTIO XLV.

De transfiguratione Christi, in quatuor articulos diuisa.

INDE considerandum est de transfiguratione Christi.

ET CIRCA hoc quaruntur quatuor.

Primo, Vtrum conueniens fuerit Christum transfigurari.

Secundo, Vtrum claritas transfigurationis fuerit claritas gloriosa.

Tertio, De testibus transfigurationis.

Quarto, De testimonio paterne uocis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum fuerit conueniens Christum transfigurari.

Titulus ex Euan gelio clarus est.

In corpore unica est conclusio. Conueniens fuit Christum transfigurari. Probat per primo. Oportet finem aliqualem per cognosci ad directe procedendum in uia praeteritum difficili, aspera & laboriosa, ad finem iocundum, sed uia discipuloru Christi per passionem est, & finis gloria est similis gloria Christi, ad quam peruenit per passionem Christi, ergo conueniens fuit monstrari gloria Christi, quod est ipsum transfigurari. Maior declaratur dupliciter, & exemplo sagittatoris, & uerbo Thome. Minor autem quo ad Christum Luca ultimo, quo ad discipulos Actuum 4. & ad Philippenses 3. Et confirmatur auctoritate Bede. Omnia clara sunt.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod non fuerit conueniens Christum transfigurari; non enim competit uero corpori, ut in diuersas figuras mutetur, sed corpori phantastico. Corpus autem Christi non fuit phantasticum, sed uerum ut supra habitum est. * ergo uel quod transfigurari non debuerit.

¶ 2 Praet. Figura est in quarta specie qualitatibus, claritas autem est in tertia, cum sit sensibilis qualitas. assumptio ergo claritatis a Christo transfiguratio dici non debet.

¶ 3 Praet. Corporis gloriosi sunt quatuor dotes (ut infra dicetur) scilicet impassibilitas, agilitas, subtilitas, & claritas. non ergo debuit transfigurari magis secundum assumptionem claritatis, quam secundum assumptionem aliarum dotorum.

SED CONTRA est, quod dicitur Mat. 17. quod Iesus transfiguratus est ante tres discipulorum suorum.

RESPON. Dicendum, quod Dominus discipulos suos pronuntiata sua passione, induerat eos ad suam passionis sequelam. Oportet

tet autem ad hoc quod aliquis directe procedat in uia, quod finem aliqualem praecognoscat, sicut sagittator non recte iacet sagittam, nisi prius signum prospexerit in quod iacendum est: unde & Thomas dixit Ioan. 14. Domine, nescimus quo uadis, & quomodo possumus uiam scire? Et hoc praecipue necessarium est, quando uia est difficilis & aspera, & iter laboriosum, finis uero iocundus. Christus autem per suam passionem ad hoc peruenit, ut gloriam obtineret non solum animam, quam habuit a principio suae conceptionis, sed etiam corporis, secundum illud Luc. ult. Hec oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam: ad quam etiam perducit eos, qui uestigia suae passionis sequuntur, secundum illud Act. 14. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum caelorum. Et ideo conueniens fuit, ut discipulis suis gloria suae claritatis ostenderet, quod est ipsum transfigurari, cui suos configurabit, secundum illud Philip. 3. Reformabit corpus humilitatis nostrae, configuratum corpori claritatis suae: unde Beda * dicit super Matth. Pia prouisione factum est, ut contemplatione semper manentis galilaei ad breue tempus delibata, fortius aduerbia tollerent.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut Hieronymus * dicit super Matth. nemo putet Christum per hoc quod transfiguratus dicitur, pristinam formam, & faciem perdidisse, uel amisisse corporis ueritatem, & assumpsisse corpus spirituale uel aereum: sed quomodo transformatus sit, Euangelista demonstrat dicens, Resplenduit facies eius sicut sol: uestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix, ubi splendor faciei ostenditur, & candor describitur uestium, non substantia tollitur, sed gloria commutatur.

AD SECUNDVM dicendum, quod figura circa extremitatem corporis consideratur: est enim figura quae termino uel terminis comprehenditur. Et ideo omnia illa, quae circa extremitatem corporis considerantur, ad figuram quodammodo pertinere uidentur: sicut autem color, ita & claritas corporis non transparentis, in eius superficie attenditur. Et ideo assumptio claritatis, transfiguratio dicitur.

AD TERTIUM dicendum, quod inter praedictas quatuor dotes, sola claritas est qualitas ipsius personae in seipso, aliae uero tres dotes non percipiuntur nisi in aliquo actu, uel motu seu passione. Ostendit igitur Christus in seipso aliqua illarum trium dotorum indicia, puta agilitatis, cum supra undas maris ambulauit, subtilitatis, quando de claufo utero Virginis exiuit, impassibilitatis, quando de manibus Iudeorum uel precipitare uel lapidare eum uolentium, illaesus euasit. Nec tamen propter illa transfiguratus dicitur, sed propter solam claritatem, quae pertinet ad aspectum personae ipsius.

ARTICVLVS II.

Vtrum claritas Christi in transfiguratione fuerit claritas gloriosa.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, quod illa claritas non fuerit claritas gloriosa. Dicitur enim quaedam glossa Bedae super illud Matth. 17. Transfiguratus est coram eis. In corpore, inquit, mortali, ostendit, non immortalitatem, sed claritatem similem futurae immortalitatis; sed claritas gloriae est claritas im-

Super questionem quinquagesimam articulum secundum.

Titulus dicit, an illa claritas, quae apparuit in Christo, fuerit claritas, quae ponitur una ex quatuor dotorum corporis gloriosi: hoc enim querere an fuerit claritas gloriosa. Et queritur hoc ad differentiam claritatis, quae alias apparere potest ut

D. 962.

Tract. 14. a te. non procul a prin. to. 9.

Op. 6. c. 16.

q. 3. ar. 2.

Non coplet uic morte p uentuf.

Super illi Manu. ubi figuratur ante coen. mo 9.

D. Ep. me. D.

ar. 4.